

Uzņēmējdarbības vide

Darbaspēks un nodarbinātība

Nodarbinātība

Nodarbināto skaits Dānijā 2012.gadā bija 2 623 000 iedzīvotāju jeb 72,6% un bezdarbnieku skaits – 161 631 iedzīvotāju. Salīdzinājumā ar 2011.gadu nodarbinātības līmenis gan bija samazinājies par 0.6 procentpunktiem. Visvairāk strādājošo bija valsts pārvaldē, izglītībā un veselības aprūpē – 33,7%; tirdzniecībā un transporta nozarē – 22,8. Ražošanā bija nodarbināti – 13,7%; celtniecībā – 5,8% un lauksaimniecībā – tikai 2,3% nodarbināto.

Bezdarba līmenis 2012.gadā bija 6,1%, kas gan salīdzinot ar 2011.gadu pieauga par 1,7%.

Avots: Denmark National Statistics - www.dst.dk

Uzturēšanās noteikumi

Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomiskās zonas un Šveices pilsoņi var uzturēties Dānijā 3 mēnešus, darba meklējumos līdz 6 mēnešiem. Reģistrācijas sertifikāts (ES/EEZ pilsoņiem) vai uzturēšanās karte ir nepieciešama, ja tiek pārsniegts uzturēšanās laiks. Pēc 5 gadu uzturēšanās var saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju. Pēc reģistrācijas sertifikāta saņemšanas pilsonis no pašvaldības saņem reģistrācijas numuru (CPR) un veselības apdrošināšanas sertifikātu.

ES pilsoņiem nav vajadzīga darba atļauja.

Darba likumdošana

Dānijas darba tirgū plaši izmanto kolektīvos darba līgumus, kur tiek ietverti darba ņēmēja un darba devēja tiesības un pienākumi, piemēram, minimālā darba samaksa, darba ilgums un darba līguma pārtraukšanas nosacījumi. Dānijā nav noteikta minimālā darba alga. Pamata prasības paredz Dānijas likumdošana, piemēram, Likums par atvaļinājumiem, par darba līgumu, par vienlīdzīgu attieksmi darbavietās, slimību vai vecāku atvaļinājumiem, u.c. aspektus.

Darba līgumā ir iekļauta šāda informācija – darba devēja un darba ņēmēja adreses, darba vietas adrese, darba pienākumi, amata nosaukums, darba attiecību uzsākšanas datums, darba attiecību ilgums (ja darba līgumu slēdz uz noteiktu laiku), darba ņēmēja tiesības uz atvaļinājumu, darba līguma pārtraukšanas nosacījumi, darba dienas ilgums, atsauce uz kolektīvo darba līgumu. Darba ņēmējam ir jābrīdina darba devējs par darba pārtraukšanu 1 mēnesi iepriekš. Darba devējam ir jāpaziņo par darba attiecību pārtraukšanu:

- vienu mēnesi iepriekš, ja darba attiecības ilgst līdz 6 mēnešiem;
- 3 mēnešus iepriekš, ja darba attiecības ir no 6 mēnešiem līdz 3 gadiem;
- 4 mēnešus iepriekš, ja darba attiecības ilgākas par 3 gadiem. Termiņš pagarinās par 1 mēnesi par katrām 3 nostrādātajiem gadiem, kas kopā nepārsniedz 6 mēnešus.

Parastas darba nedēļas ilgums ir 37 stundas, kas sadalītas uz 5 darbadienām. Darba laiks parasti ir no 6:00 līdz 18:00. Pusdienu pārtraukums – 30 minūtes.

Gadskārtējā apmaksātā atvaļinājuma ilgums ir 5 nedēļas katru „atvaļinājuma gadu”. Atvaļinājuma gads ilgst no 1.maija līdz 30.aprīlim.

Virsstundas tiek apmaksātas 150 – 200% apmērā no pamatalgas.

Liela nozīme ir arodbiedrībām un darba tiesību aizsardzība organizācijām, piemēram 60% no Dānijas darba ņēmējiem ir arodbiedrības biedri. Arī ārvalstu darba ņēmēji un darba devēji var iestāties arodbiedrībās.

Avots: www.workindenmark.dk

Uzņēmējdarbības veidi:

- Publiska akciju sabiedrība (*Aktieselskab - A/S*) – minimālais pamatkapitāls ir 500 000 DDK. Uzņēmumam var būt viens vairāki akcionāri, no kuriem vienam ir jābūt Dānijas pilsonim.
- Slēgta akciju sabiedrība (*Anpartsselskab - ApS*) – minimālais pamatkapitāls ir 80 000 DDK. Bieži šo veidu izmanto starptautiskie uzņēmumi mazāku formalitāšu dēļ.
- Filiāle (*Filia*) – ārvalstu kompānija var uzsākt uzņēmējdarbību Dānijā, dibinot filiāli. Filiāles darbību regulē „Dānijas Uzņēmējsabiedrību likums”.
- Korporatīvie fondi (*Erhvervsdrivende Fond*). Šajos fondos nav akcionāru. Fondu darbību regulē „Korporatīvo Fondu Likums” („*Corporate Funds Act*”).

- Individuālais uzņēmums (*Enkeltmandsfirma*). Nav nosacījums par minimālo pamatkapitālu. Individuāliem uzņēmējiem tiek piemēroti tādi paši nodokļi, kā privātpersonām.
- Pilnas atbildības sabiedrība (*Interessentskab - I/S*). Nav nosacījums par minimālo pamatkapitālu.
- Komandītsabiedrība (*Kommanditselskab - K/S*). Nav nosacījums par minimālo pamatkapitālu. Publisko un slēgto akciju sabiedrību var reģistrēt elektroniski vai iesniedzot rakstveida pieteikumu.

Nepieciešama reģistrācija Dānijas Tirdzniecības un Uzņēmumu aģentūrā (*Danish Commerce and Companies Agency*).

Avots: <http://www.investindk.com>

Nodokļu sistēma

Dānijā nomaksātais nodokļu un nodevu apmērs iekšzemes kopproduktā veido 50%. 2009. gada martā Dānijas valdība vienojās ar Dānijas Tautas partiju (*Dansk Folkeparti*) par nodokļu reformu, ko plāno ieviest no 2010.-2019. gadam. Reformas mērķis ir ekonomikas stimulēšana, samazinot valsts budžeta ienākumus no nodokļiem.

Nodokļus iekasē valdība, reģions un apgabals.

Galvenie tiešie nodokļi:

- Uzņēmuma ienākuma nodoklis (UIN)
  - Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN)
  - Sociālās iemaksas
- Svarīgākais netiešais nodoklis ir PVN.

2013.gada februārī Dānijas valdība izziņoja „Izaugsmes Plānu DK” (*Growth Plan DK*) attiecībā uz nodarbinātības veicināšanu, tostarp nodokļu jomā.

Sagatavotā informācija ir pieejama:

http://amcham.dk/files/editor/news/KPMG_Tax_News_March_2013_Growth_Plan_DK.pdf

Uzņēmuma ienākuma nodoklis

Uzņēmuma ienākuma nodokļa likme ir 25% no apliekamās uzņēmuma peļņas. Valdība plāno līdz 2016.gadam samazināt UIN līdz 22%.

	Likme, %
Dividendes	27
Procentu maksājumi	25
Autoratlīdzība	25

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliek algu un citus ienākumus, ieskaitot peļņu no privātās uzņēmējdarbības. Valdības noteiktajam iedzīvotāju ienākuma nodoklim ir progresīvas likmes:

	Likme, %
Pamata nodoklis	4,67
Nodoklis no ienākumiem, kas pārsniedz 389 900 DKK	15
Pašvaldības	22,8-27,8
Baznīcas nodoklis	0,44-1,5
Veselības apdrošināšanas nodoklis	7
Darba tirgus iemaksas (<i>Am-Bidrag</i>)	8

Nodokļa griesti ir noteikti 56% apmērā no ienākumiem.

Gada neapliekamais ienākums – 42 900 DKK.

Gada neapliekamais ienākums par apgādībā esošiem bērniem – 16 992 DKK (0-2 gadi), 13 452 DKK (3-6 gadi), 10 584 DKK (7-17 gadi).

Dividenžu aplikšana ar nodokli

	Likme, %
Dividendes līdz 48 300 DKK gadā	28
Dividendes, kas pārsniedz 48 300 DKK gadā	42

Sociālās iemaksas

Dānijas sociālā apdrošināšanas sistēma tiek finansēta tikai no darba ņēmēja sociālajām iemaksām. Visus privātos ienākumus apliek ar Darba tirgus pabalstu (*Labour Market Contribution*) 8% apmērā. Darba tirgus iemaksas veic darba devējs no darba ņēmēja darba algas pirms nodokļu nomaksas. Šīs iemaksas ir iekļautas iedzīvotāju ienākuma nodoklī.

Nekustamā īpašuma nodoklis

	Likme, %
Nekustamā īpašuma ar nodokli apliekamā vērtība nepārsniedz 3 040 000 DKK	1
Nekustamā īpašuma ar nodokli apliekamā vērtība pārsniedz 3 040 000 DKK	3

PVN

PVN likme ir 25%. Ar PVN neapliek izglītību, finanšu pakalpojumus, apdrošināšanu, pasažieru transportu un presi. Parasti PVN iemaksā reizi ceturksnī, lieliem uzņēmumiem ar apgrozījumu virs 2 milj. EUR reizi mēnesī.

Avots: www.investindk.com